

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-348/13-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy a školského zařízení:	Základní škola, Chrudim, Dr. Malíka 958
Sídlo:	Dr. Malíka 958, 537 01 Chrudim
IČO:	70 888 108
Identifikátor:	600 090 647
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Zdeňkem Brožem, ředitelem školy a školského zařízení
Zřizovatel:	Město Chrudim
Místo inspekční činnosti:	Dr. Malíka 958, 537 01 Chrudim
Termín inspekční činnosti:	25. – 27. únor 2013

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zejména

- zjišťování a hodnocení personálních podmínek vzdělávání
- zjišťování a hodnocení materiálních podmínek vzdělávání a podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví žáků
- zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, včetně posouzení jeho souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání
- zjišťování a hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k cílům stanoveným školním vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Aktuální stav školy

Základní škola, Chrudim, Dr. Malíka 958 (dále škola) je situována ve vilové zástavbě na východním okraji města. Její areál tvoří dvě chodbou propojené budovy. V hlavní, bezbariérové, je ředitelství s učebnami, ve druhé jsou dvě tělocvičny a školní jídelna. Objekt doplňuje hřiště s umělým povrchem.

Ve školním roce 2012/2013 se podle Výkazu o základní škole v 18 třídách (dvě v každém ročníku) vzdělává celkem 480 chlapců a dívek. Jejich počet má v posledních letech mírně zvyšující se tendenci (od 30. září 2010 o 14 žáků více), kapacita školy je aktuálně využita z 96 %. Necelá šestina žáků je dojíždějících, jeden je cizí státní příslušník a jeden plní povinnou školní docházku v zahraničí. Speciální vzdělávací potřeby (dále ŠVP) byly identifikovány u 57 žáků, pro 11 z nich školská poradenská zařízení doporučila postupovat podle individuálních vzdělávacích plánů.

Výuka se uskutečňuje na základě Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Umět a znát, abychom si v životě věděli rady“ (dále ŠVP ZV).

Učitelství tvoří 30 pedagogů, v kolektivu je sedm mužů. Tři vyučující nemají odpovídající vysokoškolské vzdělání, míra odborné kvalifikovanosti činí 90 %. Při vyučování pomáhají učitelům v některých třídách asistenti pedagoga.

Během uplynulého období byla provedena částečná rekonstrukce pláště hlavní budovy, byla dokončena výměna žákovského nábytku v kmenových třídách, proběhla modernizace vybavení prostředky informačních a komunikačních technologií (dále ICT).

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola jako místo aktivního a radostného poznávání je hlavním cílem předkládané vzdělávací nabídky se všeobecným zaměřením. Prioritou je partnerský vztah mezi všemi účastníky vzdělávání, založený na vzájemném respektu. Svoji filosofii a realizovanou činnost škola prezentuje na přehledných internetových stránkách www.zsmalika.cz. Zde jsou též uveřejňována sdělení týkající se přijímání k základnímu vzdělávání, stejně jako v informační brožurě vydávané pro rodiče předškolních dětí. Dlouhodobě výborná pověst školy láká zájemce o vzdělávání z Chrudimi i širšího okolí, při zápisu do 1. ročníku jejich počet často převyšuje kapacitní možnosti. Při přijímacím řízení ředitel školy postupuje ve shodě s platnými zákonnými ustanoveními.

Organizace výuky některými svými specifiky přispívá k pohodové atmosféře vzdělávání. Začátek vyučování je stanoven na 8:15 h (v pondělí na 8:30 h), vyučovací hodiny a přestávky nejsou oddělovány zvoněním. Velkou přestávku trvající 25 minut mohou žáci trávit pohybem v tělocvičnách. Naopak negativem je v některých dnech velmi krátký čas vyhrazený žákům některých tříd na oběd.

Disponibilní časovou dotaci škola účelně využila zejména k navýšení počtu hodin matematiky, cizích jazyků, tělesné výchovy a k výuce volitelných předmětů. Jejich nabídka je rozmanitá, vhodně rozšiřuje jednotlivé vzdělávací oblasti. Anglický jazyk vyučovaný od 3. ročníku doplňuje od 8. ročníku povinný další cizí jazyk, a to francouzský nebo německý (dle výběru žáka). Pro podporu zdravého životního stylu jsou v 1. až 8. ročníku zařazeny tři hodiny tělesné výchovy. Na 2. stupni jsou rozděleny, v jednohodinové dotaci žáci absolvují základní tělesnou přípravu a dvě hodiny jsou určeny pro tzv. výběrovou tělesnou výchovu, při níž si žáci vybírají podle svého zájmu z nabídky několika sportů.

V rámci školního roku jsou organizovány i další pohybové aktivity - plavání, lyžařské, cyklistické a vodácké kurzy, výukové semináře v přírodě apod.

Učební plán byl v době inspekce naplňován. Vzdělávání se uskutečňovalo v tvůrčí, příjemné a podnětné pracovní atmosféře. Od nejnižších ročníků bylo vedeno kooperativní formou, převažovaly činnosti ve skupinách či dvojicích, občas v kombinaci se samostatnou prací. Žáci projevovali zájem o výuku, aktivně se podíleli na jejím průběhu, vyjadřovali své myšlenky, aplikovali získané poznatky, vyvozovali souvislosti. Pozitivním jevem bylo jejich vedení k týmové práci, vzájemné pomoci na zadaném úkolu. Měli dostatečný prostor pro samostatné vyhledávání informací, výběr vhodných řešení, formulování svých výsledků, závěrů. Motivujícími prvky byly práce s chybou, problémové úkoly, zařazení mezipředmětových vztahů nebo propojení s životními situacemi. Činnosti měly srozumitelná zadání a jasně stanovená pravidla. Jako zdroje informací žáci využívali např. různé knihy, encyklopedie, internetové portály nebo atlasy, které však byly staršího data vydání a obsahovaly i neaktuální geografické údaje. Při tělesné výchově byl kladem osobní příklad učitelů, kteří převážně sami demonstrovali správné provedení pohybu, upozorňovali žáky na jeho chybnou realizaci, všestranně je povzbuzovali, pomáhali.

Klíčové kompetence byly v rámci výuky naplňovány rovnoměrně. Žáci prokazovali především velmi dobré komunikativní dovednosti, jsou vedeni k prezentaci svých názorů, k jejich vysvětlování vyučujícím i spolužákům. Významnou součástí vzdělávacího procesu bylo vedle osvojování učiva také formování postojů žáků, škola výrazně akcentuje osobnostně sociální výchovu. Program „Spolu to dokážeme“ zahrnuje systém výukových seminářů, sportovních kurzů a projektových dnů, podporujících pozitivní klima ve třídách i v celé škole. Upevňování a zkvalitňování vztahů mezi žáky a řešení případných konfliktů pomáhá systémové zařazení pravidelných pondělních třídnických hodin.

Výuka čtení probíhá tzv. genetickou metodou, která je podle pedagogů pro žáky přirozenější, vychází z intuitivního čtení po hláskách. Zkušenosti poslední doby ukazují, že na úroveň čtenářských dovedností žáků má pozitivní vliv i to, že se učí psát novým písmem Comenia Script, jež je snadnější, více podobné tiskacímu. Podpoře čtenářství se učitelé věnují od nejnižších ročníků. Přínosná a velmi oblíbená je každoročně pořádaná akce Noc s Andersenem, přibližující žákům různé literární žánry. Mimo to se škola účastní autorských čtení, divadelních představení apod. Žáci přispívají do školního občasníku „Malíček“, který v krajské soutěži Školní časopis roku obsadil cenné 3. místo. Cizojazyčnou gramotnost podporují různé projekty, jichž se žáci účastní spolu se svými vrstevníky ze zahraničí (Švédsko, Itálie apod.). Podstatným kladem těchto aktivit je, že jejich cíle směřují do mnoha oblastí, nikoliv pouze k procvičování cizího jazyka. Například v rámci programu Mládež v akci jsou zaměřeny na volnočasové či sportovní činnosti. Oblíbenou akcí připravovanou učiteli školy pro žáky je „Anglický víkend“, program zaměřený na určité téma (např. Halloween, Christmas), pořádaný mimo školní prostředí.

Při výuce byli žáci hodnoceni zpravidla slovně, důležitou součástí vzdělávacího procesu byla sebereflexe a sebehodnocení žáků. Rodiče mají možnost získat informace o prospěchu a chování svých dětí z různých zdrojů. V 1. – 5. ročníku jsou funkčním materiálem týdenní plány, které vedle výčtu učiva obsahují vyjádření žáka k úrovni osvojení si učebních témat a samozřejmě i zpětnou vazbu od vyučujícího. Na 2. stupni plní tuto funkci žákovské knížky (k dispozici jsou i v elektronické formě). Osobní setkání ve formátu zákonný zástupce - žák - učitel umožňují několikrát ročně konzultační dny, možné jsou také individuální návštěvy školy.

Úroveň vzdělávání pedagogové ověřují vlastními evaluačními nástroji a již tradičně i externími testy. V nich žáci většinou dosahují úspěšnosti vyšší než je celorepublikový průměr. Vedení školy výsledky analyzuje, dává do souvislostí s dalšími zjištěními a spolu s pedagogy přijímá následná opatření (např. změna výukové metody matematiky na 1. stupni). Míru dosažení klíčových kompetencí žáků 9. ročníku zřetelně ukazují absolventské práce na vybraná témata. Zpětnou vazbu o kvalitě vyučování poskytuje také účast v soutěžích a olympiádách. K největším úspěchům na celostátní úrovni patří vítězství v jedné z kategorií Matematického klokana. Výborných umístění dosáhli žáci také v soutěžích v anglickém jazyce, ICT dovednostech nebo sportu. Z hlediska rozvoje zájmu žáků o technické obory je přínosem pravidelná účast školy na Festivalu vědy a techniky pro děti a mládež v Pardubickém kraji.

Škola má vypracovaná jasná a srozumitelná kritéria pro klasifikaci jednotlivých předmětů vyučovaných v 6. – 9. ročníku. Z rozboru celkového prospěchu žáků 2. stupně v posledních dvou školních letech vyplývá, že přibližně 35 % žáků prospělo s vyznamenáním. Na 1. stupni škola hodnotí žáky na vysvědčení slovně a podle sdělení ředitele školy v takovémto případě nelze a škola ani nepoužívá stupeň celkového hodnocení prospěchu „prospěl(a) s vyznamenáním“ (porušení § 16 odst. 3 písm. a) vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů). Počet neprospívajících se zpravidla pohybuje kolem 1 %. Podpora žáků s rizikem školního neúspěchu spočívá v analyzování příčin jejich selhávání. Pedagogové hledají ve spolupráci se zákonnými zástupci i odborníky vhodné řešení pro každého jedince. Při identifikaci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami škola standardně spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními. Evidenci a dokumentaci přehledně vede výchovná poradkyně. Zohlednění individuálních potřeb těchto žáků bylo v průběhu výuky zřejmé. Pozitivní vliv na jejich vzdělávání měl klidný, empatický, vstřícný přístup vyučujících. Na základě zapojení do projektu Rozvoj a metodická podpora poradenských služeb (RAMPS - VIP III) je ve škole k dispozici speciální pedagog, který zajišťuje široké spektrum služeb žákům, pedagogům a rodičům.

Bezpečnosti škola věnuje přiměřenou pozornost. Preventivní opatření jsou zakotvena v interních dokumentech, žáci jsou s pravidly a zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví pravidelně seznamováni na počátku školního roku a průběžně v rámci jednotlivých akcí. Prevence sociálně patologických jevů je systematicky směřována do vyučování a vhodně také do dalších jednorázových i dlouhodobějších aktivit, přesto se občas negativní jev vyskytne. Řešen je pak týmově, ve spolupráci vedení školy, pověřených pedagogů, specialistů a samozřejmě rodičů. V souvislosti s častějším výskytem nevhodného chování žáků v posledním období škola usiluje o zkvalitnění zpětné vazby v této oblasti. Na konci každého pololetí je kolektivem pedagogů vypracováno pro každého jednotlivce podle přesně daných kritérií hodnocení jeho přístupu ke vzdělávání a chování ve škole, které je přílohou vysvědčení.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Umět a znát, abychom si v životě věděli rady“ byl na základě zkušeností pedagogů k 1. září 2011 inovován do nové verze a k 1. září 2012 doplněn dodatkem. K úpravám došlo v oblasti učebního plánu

a vzdělávacího obsahu. Ve snaze o zefektivnění výuky byly od 6. ročníku přeskupeny časové dotace předmětů dějepis, zeměpis, fyzika a informační a komunikační výchova. Mimo to proběhla podle slov ředitele školy z mimořádných ekonomických důvodů změna učebního plánu v již započatém vzdělávacím cyklu, a to u žáků současného 9. ročníku snížením počtu hodin volitelných předmětů ze čtyř na tři a naopak byla zvýšena časová dotace přírodopisu v tomto ročníku na dvě hodiny. Provedené přesuny ve vzdělávacím obsahu dle vyjádření vedení školy neovlivní dosažení očekávaných výstupů. Školní vzdělávací program školní družiny netvoří jeden celek, jeho některé části jsou zařazeny v ŠVP ZV, další oblasti jsou obsaženy v jiných dokumentech.

Ředitel školy působí ve funkci dvacátý druhý rok, své dlouholeté odborné a pedagogické zkušenosti uplatňuje v poradním sboru pro základní vzdělávání Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Organizační struktura školy spolu s delegováním pravomocí a úkolů na ostatní pedagogické pracovníky je funkční, promyšlená. Vedení školy klade důraz na kvalitní pedagogickou činnost učitelů, nezatěžuje je proto tím, co s ní bezprostředně nesouvisí. Ke zjednodušení práce slouží zaznamenávání údajů o průběhu vzdělávání do elektronické třídní knihy či využívání elektronického kalendáře. Systém zpracování strategických materiálů školy (školní řád, pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání apod.) je specifický, pozornost je věnována smysluplnosti písemností, jejich funkčnosti a respektování dispozic školy. Vznikají tak dokumenty méně obsáhlé, které se vzájemně doplňují. Nedostatky v dokumentaci školní družiny (nesprávně uvedené nebo chybějící údaje) byly zpravidla odstraněny v průběhu inspekční činnosti. Výroční zprávy přinášejí kompletní informace o aktivitách školy, včetně jejich hodnocení. Ze záznamů z jednání pedagogické rady vyplynula diskuse o důležitých záležitostech týkajících se vzdělávání.

Personální obsazení umožňuje plnit cíle ŠVP ZV. Kolektiv pedagogů je z velké části stabilizovaný, tvoří ho zkušení učitelé i ti s krátkou pedagogickou praxí. Pozitivem je vysoká míra odborné kvalifikovanosti, velmi dobré je i zastoupení oborových odborností. Ředitel školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, většina vyučujících aktivně využívá širokého spektra vzdělávacích akcí. Častou formou je společné vzdělávání celého pedagogického sboru na dané téma mimo objekt školy, což kromě jiného přispívá k upevnění vztahů uvnitř kolektivu. Přínosem pro obraz školy na veřejnosti je příprava vzdělávacích akcí pro pedagogy jiných škol z celé ČR.

Vzdělávacímu procesu slouží kmenové třídy a odborné učebny, všechny funkčně a účelně zařízené pro danou činnost. Mimo ně má škola prostory s širším využitím (např. audiovizuální učebnu). Zejména pro výuku, ale i pro aktivity v rámci zájmových kroužků, je často využívána tzv. univerzální dílna s 16 pracovními stoly, prostorná cvičná kuchyně, keramická dílna se dvěma hrnčířskými kruhy a pecí apod. Vybavení prostředky ICT je na velmi dobré úrovni. Prostor školy je pokryt bezdrátovým připojením k internetu. Pro žáky je ve dvou počítačových pracovnách dostatečný počet počítačů, které mohou též využívat před výukou, o přestávkách i po skončení vyučování. Všichni učitelé mají k dispozici notebooky, ve většině kmenových tříd a odborných učeben jsou instalovány dataprojektory včetně ozvučení a promítacího plátna, v některých je možnost pracovat s interaktivními tabulemi. Tělovýchovné aktivity se uskutečňují ve dvou, prostorově a vybavením téměř srovnatelných tělocvičnách, což umožňuje souběžnou výuku. Náradí, náčiní a sportovních potřeb má škola dostačující množství, v posledním období dokoupila i vybavení pro každoročně pořádané sportovní aktivity (běžecké lyže a obuv, vodácké potřeby atd.). Tři oddělení školní družiny ke své činnosti využívají tři vzájemně propojené místnosti. Vybavení je převážně starší, včetně lavic a židlí, bez podnětných herních

zákoutí. Jedno oddělení má samostatnou učebnu, ale také skromně zařízenou. Zvýšení měsíčního příspěvku ze 150 Kč na 200 Kč se do zkvalitnění materiálních podmínek nepromítlo, ale slouží k materiálnímu zajištění zájmových kroužků v rámci školní družiny.

Škola rozvíjí a podporuje partnerství s různými subjekty. Nadační fond Klubu rodičů a přátel školy se finančně spolupodílí na mnoha akcích, vznikl za účelem podpory účasti žáků na aktivitách programu „Společně to dokážeme“. Výbor klubu se pravidelně schází s vedením školy a řeší aktuální záležitosti. Školská rada plní povinnosti vyplývající ze školského zákona. Žákovský parlament ve škole není zřízen, neboť každý žák může přijít s podněty a připomínkami za ředitelem školy sám.

Závěry

Škola poskytuje vzdělávání v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. Při přijímání dětí k základnímu vzdělávání jsou dodržovány příslušné právní předpisy.

Předností školy je dlouhodobá výborná pověst založená na partnerském vztahu všech účastníků vzdělávání a na realizovaném kooperativním způsobu výuky. Klima školy je přátelské, pozitivní.

Personální obsazení školy je z pohledu odborné kvalifikovanosti i oborové odbornosti velmi dobré. Vedení školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, učitelé nabídek akcí dostatečně využívají. Přínosem pro upevňování mezilidských vztahů uvnitř pedagogického kolektivu jsou společné výjezdní vzdělávací aktivity.

Pro výuku má škola dostačující prostorové podmínky, jež umožňují naplňování ŠVP ZV. Zabezpečení prostředky ICT je na velmi dobré úrovni a je přiměřeně využíváno. Zařízení a vybavení školní družiny je méně podnětné, skromné.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání je zpracován v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Výrazným přínosem pro rozvoj osobností žáků je široká nabídka volitelných předmětů.

Ve vyučování byly naplňovány rovnoměrně všechny klíčové kompetence. Vzdělávací nabídka, včetně doplňkových aktivit, podporuje rozvoj funkčních gramotností žáků, vytváří předpoklady pro úspěšné pokračování ve vzdělávání. Při hodnocení žáků 1. stupně není na vysvědčení používán stupeň celkového hodnocení „prospěl(a) s vyznamenáním“.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, ve lhůtě do 30 dnů požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěného nedostatku v používání stupně „prospěl(a) s vyznamenáním“ při celkovém hodnocení žáků 1. stupně na vysvědčení (§ 16 odst. 3 písm. a) vyhlášky č. 48/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů).

Oznámení zašlete na adresu Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.e@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

1. Zřizovací listina ze dne 21. září 2009
2. Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. 13 205/03-21, ze dne 17. února 2003
3. Rozhodnutí MŠMT o změně v údajích zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 1778/2006-21, ze dne 2. února 2006
4. Jmenování do funkce ředitele, čj. škol/91, ze dne 28. června 1991
5. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Umět a znát, abychom si v životě věděli rady“ platný od 1. září 2011 (včetně dodatku platného od 1. září 2012)
6. Evidence žáků - školní rok 2012/2013
7. Třídní knihy - školní roky 2011/2012, 2012/2013
8. Přehledy výchovně vzdělávací práce, zápisní lístky - školní rok 2012/2013
9. Rozvrhy hodin tříd a učitelů - školní rok 2012/2013
10. Školní řád pro 1. stupeň - školní rok 2012/2013
11. Školní řád pro 2. stupeň - školní rok 2012/2013
12. Vnitřní řád školní družiny - školní rok 2012/2013
13. Provozní řád školní družiny - školní rok 2012/2013
14. Výroční zpráva o činnosti školy - školní roky 2010/2011, 2011/2012
15. Záписy z jednání pedagogické rady - školní roky 2011/2012, 2012/2013
16. Rozhodnutí ředitele školy o přijetí k základnímu vzdělávání na školní rok 2012/2013
17. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami - školní rok 2012/2013
18. Personální dokumentace pedagogických pracovníků - školní rok 2012/2013

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Pardubickém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekční komise a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Pardubicích dne 27. března 2013

(razítko)

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka

Mgr. Mirka Machková v. r.

Mgr. Olga Příhodová, školní inspektorka

Mgr. Olga Příhodová v. r.

Mgr. Věra Rečlová, přizvaná osoba

Mgr. Věra Rečlová v. r.

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Chrudimi dne 5. dubna 2013

(razítko)

Zdeněk Brož, ředitel školy

Zdeněk Brož v. r.

Připomínky ředitele školy

Připomínky nebyly podány.